

O B S A H

Úvod	33
1. Služobná činnosť a využitie psychologického poznania	35
1.1. Zmeny v psychike policajtov pod vplyvom psychickej záťaže z výkonu profesie (Josef Marek - Eva Krivosudská)	37
1.1.1. Výber osôb psychicky spôsobilých pre výkon činnosti policajta	38
1.1.1.1. Základné požiadavky na vstupné psychologické vyšetrenie.....	38
1.1.1.2. Kritériá a kontraindikácie psychickej spôsobilosti	41
1.1.1.3. Charakteristické znaky prijatých uchádzačov	43
1.1.2. Niektoré zvláštnosti profesijnej dráhy policajta	44
1.1.2.1. Počiatky profesijnej dráhy.....	45
1.1.2.2. Zmeny funkcií v priebehu profesijnej dráhy	46
1.1.2.3. Perspektívy služobného postupu	47
1.1.2.4. Tendencie profesijnej mobility policajtov	48
1.1.3. Zmeny v psychike policajtov v priebehu ich profesijnej dráhy ...	49
1.1.3.1. Zmeny v oblasti výkonových dispozícií	50
1.1.3.2. Zmeny v oblasti osobnostných vlastností	51
1.1.4. Preventívna psychologická starostlivosť o policajtov.....	53
1.1.4.1. Psychologická osвета a vzdelávanie	53
1.1.4.2. Psychologická príprava	57
1.1.4.3. Preventívne psychologické vyšetrenia	58
1.1.4.4. Posttraumatická intervenčná starostlivosť.....	59
S Súhrn	63
£3 Slovník	64
1.2. Psychologická príprava policajtov na výkon profesie (Petr Čuřík)	67
1.2.1. Aktuálnosť psychologической prípravy v policajnej činnosti	68
1.2.2. Podstata, význam, poňatie a miesto psychologической prípravy pracovníkov Policajného zboru SR v systéme utvárania ich všestrannej pripravenosti na výkon profesie	69
1.2.3. Obsah, úlohy a formy psychologической prípravy policajtov	73

1.2.4.	Metódy psychologické prípravy a možnosti ich využitia vo výcviku policajta	77
Súhrn		79
Slovník.....		80
1.3.	Psychologické aspekty použitia zbrani policajtmi vo výkone profesie (Petr Čuřík)	81
1.3.1.	Psychologická charakteristika správania a činnosti policajta v situáciách použitia zbrane voči delikventovi.....	82
1.3.2.	Regulačná úloha niektorých osobnostných faktorov v policajných situáciách riešených s použitím zbrane	85
1.3.3.	Úloha psychických stavov a psychickej záťaže policajtov v policajných situáciách riešených s použitím zbrane	88
Súhrn		98
Slovník.....		99
1.4.	Vyšetřování násilné trestné činnosti v kontextu psychologického poznání (Hedvika Boukalová)	101
1.4.1.	Komunikační dovednosti jako důležitá součást práce vyšetřovatele	103
1.4.1.1.	Výslechové techniky, jejich role ve vyšetřování a psychologické aspekty jejich použití	105
1.4.1.2.	Vybraná pojetí a klasifikace výslechových technik	107
1.4.2.	Psychologická analýza videozáznamu ve vyšetřování trestné činnosti jako nástroj psychologického poznání a podpory vyšetřování	116
1.4.2.1.	Místo videodokumentace v trestním řízení	117
1.4.2.2.	Charakteristika videodokumentace v rámci trestního řízení	117
1.4.2.3.	Videografie	119
1.4.2.4.	Špecifika videozáznamu jednotlivých úkonů trestního řízení.....	119
1.4.2.5.	Možnosti výstupu videografie pro psychologickou konzultační činnost ve vyšetřování trestné činnosti	122
1.4.2.6.	Vybrané možnosti výzkumného využití psychologické analýzy videozáznamu	124
Souhrn		126
Slovník.....		126
1.5.	Posudzovanie vierohodnosti ako psychologický problém (Ondrej Kubík)	129

1.5.1.	Úvod do problematiky psychologického posudzovania vierohodnosti	130
1.5.2.	Sociálno-psychologické aspekty vierohodnosti a klamstva	133
1.5.3.	Vymedzenie pojmu vierohodnosť	135
1.5.4.	Všeobecná a špecifická vierohodnosť	136
1.5.4.1.	Motivácia k vierohodnosti z perspektívy posudzovaného	137
1.5.5.	Vymedzenie pojmu klamstvo	139
1.5.5.1.	Úrovne klamstva	142
1.5.5.2.	Dôvody prečo ľudia klamú	143
1.5.5.3.	Ako presne poznáme keď nás niekto klame?	144
1.5.5.4.	Emocionálny a kognitívny kontext klamstva	146
1.5.6.	Vybrané psychické procesy a ich význam pri posudzovaní vierohodnosti svedeckej výpovede	148
1.5.7.	Chyby v sociálnej percepcii pri posudzovaní vierohodnosti a klamstva z perspektívy posudzovateľa	150
1.5.8.	Sociálna interakcia: posudzovateľ - posudzovaný a niektoré kognitívno-psychologické súvislosti	152
1.5.9.	Výskumy v oblasti posudzovania vierohodnosti	154
1.5.10.	Metódy posudzovania vierohodnosti	158
Súhrn		162
Slovník.....		163
1.6.	Psychologické aspekty služby poriadkovej polície (Jaromír Hašek)	165
1.6.1.	Psychologické osobitosti činnosti služby poriadkovej polície	166
1.6.1.1.	Sociálna percepcia a poznávanie ľudí v policajnej praxi.....	170
1.6.1.2.	Sociálna komunikácia v činnosti poriadkovej polície	177
1.6.2.	Hromadné správanie ľudí	189
Súhrn		198
Slovník.....		198
1.7.	Psychologické aspekty činnosti služby dopravnej polície (Josef Marek)	199
1.7.1.	Úlohy dopravnej polície z pohľadu psychológie.....	200
1.7.2.	Psychologické otázky bezpečnosti cestnej premávky	210
1.7.3.	Osobnosť a činnosť vodiča	220
1.7.4.	Zvláštnosti sociálnej komunikácie v činnosti dopravnej polície.	224

Súhrn	229
Slovník.....	229
1.8. Vyjednávanie v polícii (Ján Čech)	231
1.8.1. Proces vyjednávania	232
1.8.2. Nereagovanie	233
1.8.3. Odzbrojenie protivníka	239
1.8.4. Zmena hry	241
1.8.5. Uľahčenie protivníkovho súhlasu	244
1.8.6. Sťaženie protivníkovi povedať nie	247
Súhrn	251
Slovník	251
1.9. Psychologie mimořádných událostí: aspekty identi- fikace obětí hromadných neštěstí (Štěpán Vymetal)	253
1.9.1. Psychologie mimořádných událostí a proces identifikace obětí katastrof (DV1 - Disaster Victim Identification).....	254
1.9.2. Úkoly soudního lékařství při incidentech s velkým poč- tem zemřelých (Mass Fatality Incidents - MFI) v ČR	255
1.9.3. Týmy identifikace obětí katastrof - DV1 týmy (Disaster Victim Identification - DVI teams)	256
1.9.4. Špecifická zátěž pracovníků při incidentech s velkým počtem zemřelých (Mass Fatality Incidents - MFI)	258
1.9.5. Etické aspekty incidentu s velkým počtem zomrelých (Mass Fatality Incidents - MFI)	259
1.9.6. Zvýšená pracovní zátěž při incidentech s velkým počtem zemřelých (Mass Fatality Incidents - MFI)	259
1.9.6.1. Akútni a posttraumatická zátěž pracovníků	260
1.9.6.2. Vnímání události	262
1.9.6.3. Paměť a zpracování informace	262
1.9.6.4. Mozek a stres	262
1.9.6.5. Předvídatelnost	263
1.9.6.6. Kontrolovatelnost	264
1.9.6.7. Redukce pocitu ohrožení	265
1.9.7. Prevence a intervence	266
Souhrn	267
Slovník	267
1.10. Psychologické aspekty činnosti železničnej polície (Anton Markuš)	269
1.10.1. Špecifikum miesta výkonu služobných zákrokov	270
1.10.1.1. Analýza prípadu použitia strelnej zbrane	271

1.10.1.2.	Niektoré teoretické vysvetlenia správania zúčastnenej skupiny ľudí	272
1.10.2.	Zvýšené nároky na psychické vlastnosti policajta	274
1.10.2.1.	Komunikačné schopnosti	275
1.10.2.2.	Odolnosť voči špeciálnej záťaži - strety vlakov s osobami	276
Súhrn		277
Slovník		278
1.11.	Riešenia extrémnej záťaže hasičov (Miroslav Harvan)	279
1.11.1.	Prežívanie a správanie hasičov počas náročných zásahov	280
1.11.1.1.	Pôsobenie stresových faktorov a príznaky nadmernej psychickej záťaže	282
1.11.2.	Niektoré praktické poznatky z poskytovania psychologickej starostlivosti hasičom záchranárom	286
1.11.3.	Reakcie hasičov na správanie zachraňovaných obetí	288
1.11.4.	Možnosti ochrany	288
Súhrn		291
Slovník		291
1.12.	Policajný psychológ (Ján Čech)	293
1.12.1.	Poslanie policajného psychológa	294
1.12.2.	Policajný psychológ ako konzultant a zamestnanec ...	295
1.12.3.	Profesijné pozadie uchádzačov o post policajného psychológa..	297
1.12.4.	Základné kvalifikačné požiadavky na psychológov	297
1.12.5.	Požiadavka porozumieť policajnú problematiku	298
1.12.6.	Členstvo v odborných spoločnostiach	300
1.12.7.	Etický kontext kvalifikácie policajného psychológa.....	302
Súhrn		304
Slovník.....		305
Záver		307
Literatúra		311
Anglické resumé		351
Nemecké resume		355
Ruské resume		359
Menný register		363
Vecný register		367
O autoroch		371

